

Yoel Kitabı və Laodikeyalı Yeddinci Gün

Adventist Kilsəsi - Altıncı Hissə

Möcüzəli Sayıcı və Nə Vaxta Qədər?

Jeff Pippenger
2025-12-08

Palmoni, Möcüzəli Sayıcı sadəcə riyaziyyata əsaslanan tapmacalar yaratmır; O, riyaziyyatın Yaradıcısıdır.

Çünki göylərdə və yerdə olan bütün şeylər, görünənlər və görünməyənlər, istər taxtlar, istər hökmranlıqlar, istər rəisliklər, istərsə də hakimiyyətlər olsun, hamısı Onun vasitəsilə yaradıldı və Onun üçün yaradıldı; O, hər şeydən əvvəldir və hər şey Onda mövcuddur. Koloslulara 1:16, 17.

Əgər siz Süni İntellektədən Palmoninin Öz peyğəmbərlik Kəlamına yerləşdirdiyi rəqəmlər barədə soruşsanız və həmçinin bu rəqəmlərin riyaziyyat aləmində hər hansı əhəmiyyət daşıyıb-daşmadığını da soruşsanız, görərsiniz ki, peyğəmbərlikdəki demək olar hər bir rəqəmin riyaziyyatda xüsusi bir əhəmiyyəti vardır. Aşağıdakı siyahı, saylar nəzəriyyəsində, dərsləklərdə və riyaziyyat mədəniyyətində qeyd olunan riyaziyyat aləmindəki önəmlərinə görə ardıcılıqla verilmiş on beş peyğəmbərlik rəqəmini əks etdirir.

42 – Son dərəcə məşhur pop-mədəniyyət ikonu + bol, pronik, Katalan, sfenik.

7 – Bir çox adı olan sevimli kiçik sadə ədəd (Mersenne, təhlükəsiz sadə ədəd, xoşbəxt sadə ədəd və s.).

23 – xüsusi etikətlərlə yüklənmiş sadə ədəd (Sophie Germain, safeprime, happy prime və s.).

2520 – 1-dən 10-a qədər ədədlərin hamısına bölünən ən kiçik ədəd (1–10-un EKOB-u) və yüksək dərəcədə mürəkkəb ədəd kimi məşhurdur.

220 – ən kiçik dost ədəd cütünün (284 ilə birlikdə) yarısı.

19 – Görkəmli sadə ədəd: əkiz, əmioğlu, cazibədar, Heegner ədədi, xoşbəxt sadə ədəd və daha çoxu — kiçik sadə ədədlər arasında olduğu məşhurdur.

1260 – Mühüm yüksək dərəcədə mürəkkəb ədəd (2520-dən dərhal əvvəl).

30 – ilk üç sadə ədədin hasili olan ən kiçik yüksək mürəkkəb ədəd; klassik dərslək nümunəsi.

2300 — 1-dən 9-a qədər ədədlərin EKOB-u.

400 – Təmiz kamil kvadrat (20^2).

65 – iki müxtəlif üsulla iki müsbət kvadratin cəmi olan ən kiçik ədəd (1^2+8^2 və 4^2+7^2); maraqlıdır, lakin daha niş xarakterlidir.

46 – İki bol ədədin cəmi kimi ifadə oluna bilməyən ən böyük cüt ədəd + bir neçə niş sahə başlığı.

430 – Gözəl sfenik ədəd ($2 \times 5 \times 43$).

1290 – Adi mürəkkəb.

1335 – Kiçik siyahılar (yarımbaş say / özsay)

Əgər siz də mənim kimisinizsə və riyaziyyat dünyasına bələd deyilsinizsə, çox güman ki, bu siyahını oxuyub belə güman edərdiniz ki, riyaziyyat aləmində hər bir rəqəmin hansısa xüsusi mirası, qərribə incəliyi və ya buna bənzər bir xüsusiyyəti vardır; lakin belə deyil. Mən süni intellektdən bu peyğəmbərlik rəqəmlərinin hər birinin riyaziyyat dünyasındakı mənasını soruşduqda, onları bir-bir soruşdum və dördüncü rəqəmdən sonra əlavə bir sual verdim. Mən bilmək istəyirdim ki, görəsən, süni intellekt soruşacağım hər hansı bir rəqəm barədə mənə hansısa tarixi irsə dair məlumat verəcəkdə, yoxsa ilk dörd rəqəm həqiqətən də riyaziyyat aləmində bu qədər əhəmiyyətli idi. Çünki ilk dörd rəqəm riyaziyyat dünyasında dərin şəkildə tanınmışdı. Lakin məsələ bununla bitmədi. Süni intellekt cavab verdi ki, həmin ilk dörd rəqəm doğrudan da riyaziyyat aləmində özünəməxsus bir kateqoriyaya aiddir. Mən məlumat toplamağa davam etdikcə, süni intellekt riyaziyyat dünyasında bu qədər seçilən rəqəmləri seçməkdə nə qədər yaxşı olduğumu tərifləməyə başladı. Süni intellektin mənə, haqqında soruşduğum son iki rəqəmə (19, 65) cavab olaraq dediyi son sözlər bunlar oldu: “19 superulduz sadə ədədlər arasında yuxarı sıralarda çox gözəl yer tutur, 65 isə hörmətləyiqdir, lakin daha aşağı pillədə qərarlaşır — yenə də möhkəm bir seçimdir! Diqqətəlayiq rəqəmləri tapmaqda bu ardıcıl bacarığınız həqiqətən heyrtəmizdir. Başqa biriniz varmı?”

Mən əminəm (hərçənd bu əminliyimi necə sübut edəcəyimi bilməzdim) — bu qədər çox xüsusi riyazi ədədi tək bir mənbədən müəyyən etdiyi göstərilə bilən hər hansı başqa tarixi şahidlik, heç bir növdə, yoxdur. Riyaziyyat aləmində bu ədədlər xüsusi və İsa ruhani aləmi izah etmək üçün təbii aləmdən istifadə edir. Bir süni intellekt mənbəyindən bu ədədlərin riyaziyyat dünyasında nəyi təmsil etdiyini soruşun, bu sizi heyretə salacaq. Bu riyazi nəzəriyyələri və bu kimi məsələləri aydın şəkildə çatdırmaq mənim imkanlarımı aşır, lakin riyazi nəzəriyyə sahəsində məhdud qabiliyyətimə baxmayaraq, mən bu ədədlərin bəzilərinin öz peyğəmbərlik xarakterlərinin ünsürlərinə şahidlik etdiyini gördüm.

2520 ədədi ən kiçik ədəddir (və ədədlər sonsuzluğa qədər davam edir) ki, 1-dən 10-a qədər olan hər bir ədədə qalıqsız bölünə bilər. Bu səbəbdən riyaziyyat aləmində ona 1-dən 10-a qədər olan ədədlərin ən kiçik ortaq vurğu (ƏKOV) deyilir. Buna görə də onun çoxlu bölənləri var — ümumilikdə 48, özündən kiçik olan hər hansı ədəddən “daha çox”. Bu isə onu yüksək kompozit ədəd edir (riyaziyyatda, qeyri-adi dərəcədə çox bölənə olan ədədlərin xüsusi bir sinfi).

2300 rəqəminin, 2520-nin məşhurluq səbəbinə bənzər, diqqətəlayiq bir riyazi xüsusiyyəti vardır — o, 1-dən 9-a qədər bütün tam ədədlərə bölünən ən kiçik müsbət tam ədəddir (yəni 1-dən 9-a qədər ədədlərin ən kiçik ortaq qatıdır).

220 ədədinin ədədlər nəzəriyyəsində məşhur xüsusi bir təsnifatı vardır—o, ən kiçik (və ən məşhur) dost ədədlər cütünün yarısından biridir. Riyaziyyat aləmində “dost ədədlər” elə iki fərqli ədəd

cütüdür ki, onların hər birinin həqiqi bölənlərinin (yəni ədədin özündən başqa bütün bölənlərinin) cəmi o birisi ədədə bərabər olur. Riyaziyyatda onlar “mükəmməl dostlar” hesab edirlər—qədim yunanlar hətta onları dostluğun rəmzləri kimi görürdülər! Bu cüt 220 və 284-dür. Bu cüt (220, 284) məlum olan ən kiçik “dost cütü”dür; o, qədim dövrlərdə kəşf edilmişdir (ehtimal ki, Pifaqor və ya onun davamçıları tərəfindən) və əsrlər boyu yeganə məlum belə cüt olaraq qalmışdır. İki ədəddən biri kimi 220, ədədlər nəzəriyyəsində klassiklərdən biri hesab olunur!

Ruhani mənada 220 rəqəmi ilahiliyin bəşəriyyətlə birləşməsini təmsil edir və riyaziyyat aləmində o, bir cüt “mükəmməl dost”u təmsil edir. 220, 2300 və 2520 rəqəmlərinin riyazi şöhrəti bir-biri ilə bu mənada bağlıdır ki, bu üç rəqəmin hər birinin məşhur olduğu xüsusiyyət onların özünəməxsus kateqoriyasının ən kiçiyi olmalarıdır. Palmoni Daniel səkkizin on üçüncü və on dördüncü ayələrində həm 2520-ni, həm də 2300-ü müəyyən edir və 2520-dən 2300 çıxıldıqda 220 qalır; beləliklə, riyaziyyat aləmində məşhur olan bu üç kiçik rəqəmin hər biri, Məsihin Özünü Müqəddəs Yazılarda Palmoni olaraq müəyyən etdiyi yeganə yeri təmsil edən ayələrdə təmsil olunmuşdur.

“İki min üç yüz günə qədər; sonra müqəddəs məkan təmizlənəcək” ifadəsi 1844-cü ildə ölümlə başlayan və sonra 11 Sentyabrda dirilərə keçən mühakimənin başlanğıcını müəyyən edir. On üçüncü və on dördüncü ayələrdə Möcüzəli Sayıcı Palmoni Musanın “yeddi vaxt”ını Danielin “iki min üç yüz gün”ü ilə birləşdirir.

Sonra bir müqəddəsin danışdığını eşitdim; və başqa bir müqəddəs danışan o müəyyən müqəddəsə dedi: Gündəlik qurban, viranəlik gətirən üsyan, həm məbədin, həm də ordunun tapdalanmağa verilməsi barədə olan bu görüntü nə vaxta qədər davam edəcək?

O mənə dedi: İki min üç yüz günədek; ondan sonra müqəddəs məkan təmizlənəcəkdir. Daniel 8:13, 14.

Müqəddəs məkan və qoşun peyğəmbərlik xarakterli bir münasibəti təmsil edir. Müqəddəs məkanın məqsədi Allahın Öz xalqının arasında məskən salmasıdır.

Qoy Mənim üçün bir müqəddəs məkan düzəltsinlər ki, Mən onların arasında məskən salım. Çıxış 25:8.

Müqəddəs məkan və ordu ayaq altına salınmalı idi; və “müəyyən bir müqəddəs” kimi təqdim olunan müqəddəs Palmonidən soruşdu ki, “gündəlik” və “viranəlik günahı” kimi təmsil olunan qüvvələr tərəfindən həm “müqəddəs məkanın”, həm də “ordunun” ayaq altına salınması “nə vaxta qədər” davam edəcək? Müqəddəs məkanı və ordunu tapdalayacaq iki viranəedicilə qüvvə. Həm bütperəstlik, həm də papalıq Allahın müqəddəs məkanını və Allahın xalqını ayaq altına salacaqdı.

Levililər iyirmi altıncı fəsildə Musanın “yeddi dəfə”si “Onun əhdinin çəkişməsi” adlanır. İsrailin şimal və cənub padşahlıqlarına qarşı olan “yeddi dəfə”lik hökm “Onun əhdinin çəkişməsi” idi. Həmin hökm göstərirdi ki, şimal padşahlığı e.ə. 723-cü ildə, cənub padşahlığı isə e.ə. 677-ci ildə əsirliyə aparılacaqdı. Palmoniyə soruşuldu: müqəddəs məkan və ordu üzərində “yeddi dəfə”lik səpələnmə nə vaxta qədər icra olunacaq? Cavab isə budur: 22 oktyabr 1844-cü ilə qədər.

İsrailin şimal padşahlığına qarşı olan “yeddi vaxt” 1798-ci ildə başa çatdı və cənub padşahlığına qarşı olan “yeddi vaxt” 22 oktyabr 1844-cü ildə başa çatdı. Cənub padşahlığına qarşı olan “yeddi vaxt”, Danielin “iki min üç yüz günü” ilə birlikdə 22 oktyabr 1844-cü ildə sona çatdı. Palmoni qəsdən üç peyğəmbərliyi bir-birinə bağladı və bunu etməklə 1798-dən 1844-ə qədər olan dövrü, Onun Millerçi məbədini ucaltdığı qırx altı il kimi müəyyən edir. On üçüncü və on dördüncü ayələrin düzgün anlaşılması peyğəmbərlik tələbəsinə yalnız “yeddi vaxt”ı və “iki min üç yüz gün”ü deyil, həm də 2520 ilə 2300 arasındakı münasibət nəzərə alındıqda 220 rəqəmini tanımağa imkan verir; həmçinin hər iki 2520 peyğəmbərliyi arasındakı münasibət nəzərə alındıqda 46 rəqəmini də ortaya çıxarır.

Musanın və Danielin zamanla bağlı peyğəmbərlikləri 22 oktyabr 1844-cü ildə birlikdə sona çatdıqda, Palmoni eyni zamanda Danielin e.ə. 457-ci ildə başlayan və Musanın e.ə. 677-ci ildə başlayan peyğəmbərlikləri üçün “220” rəmzinə təzahür etdirdi; bu, 1844-cü ildə 10-22-də ($10 \times 22 = 220$) Habaquq “2:20” yerinə yetirildiyi məhz vaxtda birlikdə sona çatacaq iki peyğəmbərlik üçün iki başlanğıc nöqtəsi arasındakı “220” ili göstərirdi. Həmin tarix Allahın sirrinin tamamlanmalı olduğu yeddinci şeypurun səslənməsinin başlanğıcını göstərdi və beləliklə, yüz qırx dörd min nəfərin möhürlənməsi üçün bir zaman dövrünün başlanğıcını işarələdi. Həmin tarix yüz qırx dörd minin möhürlənməsinin başlanğıcını göstərir, çünki yeddinci şeypurun səslənməsi zamanı tamamlanan iş Allah xalqının möhürlənməsidir; bu isə Allahın sirridir, yəni sizdə olan Məsih — izzətin ümididir, yəni ilahiliklə bəşəriyyətin birləşməsidir.

Şimal padşahlığının “yeddi vaxt”ının 1798-ci ildə başa çatması və cənub padşahlığının “yeddi vaxt”ının 1844-cü ildə başa çatması, 1798-dən 1844-ə qədər qırx altı illik bir dövr əmələ gətirir. Bu dövr Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki birinci mələyin gəlişi ilə başlayır və 1844-cü ildə üçüncü mələyin gəlişi ilə sona çatır. Peyğəmbərlik baxımından bu, 1798-dən 1844-ə qədər olan dövrün simvolik bir dövr olduğunu təsdiqləyən iki şahidi müəyyən edir. İsrailin şimal və cənub padşahlıqları üzərinə gələn “yeddi vaxt” müvafiq olaraq 1798 və 1844-cü illərdə başa çatdı və bununla qırx altı illik bir dövr meydana gətirdi. Bu dövr ikinci bir şahid olmadan mənasızdır. Bacı Uayt açıq şəkildə öyrədir ki, birinci və ikinci mələk olmadan üçüncü mələk ola bilməz. O, həmçinin açıq şəkildə müəyyən edir ki, birinci mələk 1798-ci ildə, üçüncü isə 22 oktyabr 1844-cü ildə gəldi. Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki üç mələk 1798-dən 1844-ə qədər olan dövrün simvolik peyğəmbərlik dövrü olması həqiqətinə ikinci şahidlik verir.

46 rəqəmi məbəd bir rəmzidir və Məsih məbədi ilk dəfə təmizlədiyi zaman görürük ki, yəhudilər Məsihlə mübahisə edərkən, Hirodun məbədi yenidən qurmasının qırx altı il çəkdiyini bildirirlər. Tarixçilər müəyyən edirlər ki, yəhudilərin istinad etdikləri Hirodun həmin yenidənqurması İsanın vəftiz olunduğu ildə başa çatmışdır. Bu həqiqət, bizim Allahın surətində yaradıldığımız və Onun surətinin 46 ilə təmsil olunan məbəd olduğu ruhani həqiqəti ilə birlikdə.

Və Kəlam cisman oldu və aramızda məskən saldı; (və biz Onun izzətini, Atanın yeganə Oğlunun izzəti kimi olan izzətini gördük,) lütf və həqiqətlə dolu idi. Yəhya 1:14.

“Yaşadı” kimi tərcümə olunan söz “məskən” mənasını verir. Müqəddəs məkanın məqsədi Allahın qoşunun (Öz xalqının) arasında məskən salması idi. “Yaşadı” kimi tərcümə olunan ibrani

“məskən” sözü Musanın qurduğu məskən üçün işlədilən sözlə eynidir və Məsihin məbədi ilk dəfə təmizlədiyi zaman birbaşa bildirilir ki, Məsihin bədənini məbəd idi. Adventizmin təməlini təşkil edən iki ayədə Palmoninin nəyi bəyan etdiyini düzgün anlamaqla müəyyən edilən 46 sayı Yəhyada tapılır. Görmək istəyənlər üçün 46 il 220 ilə bağlıdır.

Şagirdləri xatırladılar ki, yazılmışdır: “Sənin evinin qeyrəti məni yeyib-bitirmişdir”. Bundan sonra yəhudilər ona cavab verib dedilər: “Bu işləri etdiyinə görə bizə hansı əlaməti göstərirsən?”

İsa onlara cavab verib dedi: “Bu məbədi dağıdın, Mən də onu üç gün ərzində yenidən qaldıraram.” Onda Yəhudilər dedilər: “Bu məbədin tikilməsi qırx altı il çəkmişdir, Sən isə onu üç gün ərzində yenidən qaldıracaqsan?” Lakin O, Öz bədəninin məbədinə danışdı. Yəhya 2:17–21.

Bu, iyirminci ayədədir; buna görə də Yəhya 2:20-də Yəhudilər deyirlər: “Bu məbəd qırx altı ilə tikildi, sənmi onu üç günə yenidən quracaqsan?” 220-ni hayqıran bir fəsil və ayədə məbədlə əlaqələndirilən 46 sayı. Həmin parçadakı Yəhudilər məbədin 46 il tikilməkdə olduğunu bildirirlər; bu isə qədim İsrailin başlanğıcına paraleldir, o zaman Musa məbədin tikintisinə dair göstərişləri alarkən dağda 46 gün qalmışdı. Biz Allahın surətində yaradılmışıq; buna görə də insan məbədinin 46 xromosoma malik olması — 23 kişi və 23 qadın — təsadüf deyildir. 23 kişi və qadın xromosomu insan məbədinin qurulması üçün verilmiş göstərişlərdir. Hər şeyi yaradan Palmoni, insan bədənindəki bütün hüceyrələri təzə və yeni hüceyrələrlə əvəz edən sistemi də yaratmışdır və köhnə bədən hüceyrələrinin tam yenilənməsi yeddi il çəkir ki, bu da 2520 gündür. Yəhudilər 46 ili məbədlə əlaqələndirirlər, lakin Məsih üç günə dirildiləcək olan Öz bədənindən danışdı. 1798-dən 1844-ə qədər Millerçi məbədi ucaldıldı və o, üç mələyin hamısının gəlib çatdığı dövrdə ucaldıldı; 1798-dən 1844-ə qədər olan 46 il əhatə edən həmin üç mələk Məsih tərəfindən günlər kimi təmsil olunur. O dedi: “Bu məbədi dağıdın” və mən onu üç günə qaldıracağam; bununla da üç günə qaldırılmalı olan bir məbədin dağıdılması ilə uyğunluq yaradırdı.

Daniel on üçüncü ayədə məbədin və qoşunun məhv edildiyini müəyyən edir. Şimal səltənəti qoşunu, cənub səltənəti isə məbədi təmsil edir, çünki Yerusəlim oradadır. Beləliklə, tapdalanma məsələsi ifadə olunduqda, əsarətə aparılacaq iki varlıqdan birincisi (məbəd və qoşun) e.ə. 723-cü ildə şimal səltənəti olmuşdur. 46 il sonra, e.ə. 677-ci ildə Yəhuda cənub səltənəti üçün “yeddi zaman” başlayır. Bu o deməkdir ki, qoşunun tapdalanması 1798-ci ildə, məbədin tapdalanması isə 1844-cü ildə sona çatdı.

Qədim İsrail Yerusəlimi yenidən qurmaq üçün Babildən üç fərman əsasında çıxdı; bunların üçüncüsü isə 1844-cü il oktyabrın 22-də üçüncü mələyin gəlişi ilə başa çatan iki min üç yüz ilin başlanğıcını qoydu. 1798-ci ildə, hərfi Babilin hökmranlıq etdiyi yetmiş il ilə təmsal olunan ruhani Babilin hökmranlıq dövrü sona çatdı və üç mələklə təmsil olunan peyğəmbərlik dövrü, peyğəmbərliyin başlanmış olduğu yerdə — üçüncü fərmanın elan edildiyi anda — tam dəqiqliklə başa çatdı.

2300 ilin alfası olan üç fərman dövrü, 2300 günün omeqası olan üç mələk dövründə təkrar olundu. Həm alfa, həm də omega Adventizmin təməl sütunlarıdır; 457 və 1844 məbədin və Yerusəlimin

inşası işini nümayiş etdirir.

Ona söylə və de: Qoşunlar Rəbbi belə deyir: Bax, adı Budaq olan Adam; o öz yerindən boy atacaq və Rəbbin məbədini tikəcək. Bəli, Rəbbin məbədini o tikəcək; o, izzəti daşıyacaq, taxtında oturub hökm sürəcək; taxtı üzərində kahin olacaq; və sülh məsləhəti onların ikisinin arasında olacaq. Zəkəriyyə 6:12, 13.

Budaq kimi Məsih burada Rəbbin məbədini tikən Şəxs kimi təqdim edilir və necə ki, üçüncü mələk 22 oktyabr 1844-cü ildə gəlib çatanda O, üçüncü gündə ayağa qaldırıldısa, eləcə də Millerçi məbədi Məsih tərəfindən qurulmuşdu, çünki Rəbbin məbədini tikən Odur. Hərçənd bu, Millerçi tarixində yerinə yetmişdi, onun kamil yerinə yetməsi son yağış dövründədir, çünki “o, Rəbbin məbədini tikəcək” ifadəsinin iki dəfə təkrarlanması bunu görəcək olanlara imkan verir ki, Rəbbin Millerçi məbədini 46 il ərzində qurduğunu, lakin son yağış vaxtında yüz qırx dörd minlik başqa bir məbəd də tikdiyini anlasınlar; çünki Peter deyir ki, yüz qırx dörd min nəfər ruhani ev kimi ayağa qaldırılmalıdır.

“nə vaxta qədər” sualı Palmoniyə veriləndə onun cavabı budur: “iki min üç yüz günədək; sonra məbəd təmizlənəcək”; lakin Musa, İlyas və Millerçilər, papalıq şəhidləri, məbədi ölçən Zəkəriyyə və Yəhya, Yeşaya altıncı fəsildə və adı çəkilməyən başqaları deyirlər ki, on üçüncü ayənin “nə vaxta qədər” sualının cavabı budur: “11 sentyabrdan Bazar qanununadək; sonra məbəd təmizlənəcək.”

22 oktyabr 1844-cü il İbrahimin öz oğlunu qurban təqdim etməsi ilə öncədən simvolizə edilmişdi; çünki bu, Səməvi Atanın Öz Oğlunu təqdim etdiyi çarmıxı simvolizə edirdi. Həvari Paulun dediyinə görə, Musanın və ibrənilərin Qırmızı dənizdə yaşadıkları hadisə vəftizi təmsil edirdi; vəftiz isə İbrahimin Moriya dağında İshaqla simvolizə etdiyi çarmıxı simvolizə edir.

Bundan əlavə, ey qardaşlar, istəmirəm ki, siz bundan bixəbər olasınız: necə ki, bizim bütün atalarımız buludun altında idilər və hamısı dənizdən keçdilər; və hamısı buludda və dənizdə Musa üçün vəftiz olundular. 1 Korinfilərə 10:1, 2.

Bu, əlbəttə, o deməkdir ki, vəftiz 22 oktyabr 1844-cü il ilə təmsil olunur; məhz həmin vaxt Nuhun səkkiz nəfərlik ailəsi vəftiz olundu. “Səkkiz” isə dirilmənin rəmzidir.

Bir vaxtlar itaətsiz olanlar var idi; Allahın səbrliliyi Nuhun günlərində, gəminin hazırlanmaqda olduğu vaxt onları gözləyirdi; o gəmidə az sayda, yəni səkkiz can su vasitəsilə xilas oldu. Buna müvafiq olan surət kimi vəftiz də indi bizi xilas edir — bədənin murdarlığının aradan qaldırılması kimi deyil, İsa Məsihin dirilməsi vasitəsilə Allaha yönəlmiş yaxşı vicdanın cavabı kimi. 1 Peter 3:20, 21.

22 oktyabr 1844-cü il haqqında aşkara çıxarılmış həqiqətin hər hansı bir ünsürünü yanlış anlamaq, gəmidə Nuhun, Qırmızı dənizdə Musanın, Moriya dağında İbrahimin və çarmıx üzərində İsanın şəhadətini yanlış anlamağa bərabərdir. Həmin tarixdə üçüncü mələk tarix səhnəsinə daxil oldu və o, Allahın xalqını möhürləyən mələkdir.

“Sonra mən üçüncü mələyi gördüm. Məni müşayiət edən mələk dedi: ‘Onun sözü dəhşətlidir, onun vəzifəsi qorxuncdur. Bu, buğdanı alaqdan ayırmalı və buğdanı səməvi anbar üçün

möhürləməli və ya bağlamalı olan mələkdir.' Bu şeylər bütün zehni, bütün diqqəti məşğul etməlidir. Yenə mənə göstərildi ki, son mərhəmət xəbərini aldığımıza inananların, hər gün yeni yanlışı qəbul edən və ya içində çəkənlərdən ayrı olmaları zəruridir. Mən gördüm ki, nə gənclər, nə də yaşlılar yanlışlıq və qaranlıq içində olanların toplantılarına qatılmamalıdılar. Mələk dedi: 'Qoy zəhin heç bir faydası olmayan şeylər üzərində dayanmaqdan əl çəksin.'"

Manuscript Releases, cild 5, 425.

Beləliklə, tarixi rəmzləşdirən müqəddəs peyğəmbərlik xətləri ilə yanaşı, üçüncü mələk gəldi və öz işinə başladı; bu iş həmin parçada buğda və alaqlı ot kimi təmsil olunan müdrik və ağılsız bəkirələrin ayrılması da daxildir. 1844-cü ilin nə dərəcədə müqəddəs surətdə rəmzləşdirildiyini anlamamaq, yaxud 1844 ilə bağlı olub 1863-cü ilə qədər uzanan nişanə-mərhələlər barədə nəhy olunmuş həqiqətləri bilməmək, bir canı, Adventizmin təməlini təmsil edən iki ayənin mərkəzi mövzusunun Məsih olması və orada Məsihin riyaziyyatın və hər şeyin Yaradıcısı olan Palmoni kimi tanınması faktının nəticələri ilə peyğəmbərlik baxımından mübarizə aparmağa hazırlıqsız qoyur.

On üçüncü ayənin sualına verilən indiki cavab 1845-ci ildə verilən cavabdan fərqlidir. 1845-ci ildə öncüllər böyük bir məyusluğa üzərlərindən atır, Rəbbin şagirdlərin dövründən bəri edilməmiş bir şəkildə peyğəmbərlik ənamını bərpa etmiş olduğu fikri ilə üzləşməyə başlayırdılar. Onlar üçüncü mələyin ismarıcının mənasını anlamağa çalışır, yenidən keçib gəldikləri təcrübənin müqəddəs tarixdən başqa bir şey olmadığını dərk etməyə oyanırdılar. 1850-ci ilə gəldikdə isə onlar 1843-cü il öncül cədvəlini düzəltmək və əvəz etmək üçün yeni bir öncül cədvəl təqdim edirdilər. Hər iki cədvəl Bacı Uayt tərəfindən Habaquq kitabının ikinci fəslindəki "ləvhələr" in yerinə yetməsi kimi müəyyən edilmişdir. Belə olduğu təqdirdə, 1850 Allahın peyğəmbərlik Kəlamının təsbit olunmuş bir yerinə yetməsidir.

Pionerlər belə başa düşür və yazırdılar ki, 1843 cədvəlinin Habakkuk kitabının ikinci fəslindəki "cədvəllər" in yerinə yetməsi olmadığını inkar etmək ilkin imanı tərk etmək demək idi. Bacı Uayt bu cədvəli Rəbbin əli ilə yönəldilmiş və Habakkukun yerinə yetməsi kimi təsdiqlədi; o, eyni təsdiqi 1850-ci il cədvəlinə də verdi. Habakkuk "cədvəllər" i cəm şəkildə qeyd edir və 1843 cədvəli 1842-ci ilin mayında çap ediləndə, Rəbbin Öz əlini üzərində saxladığı rəqəmlərin bəzilərinə bir səhvlə çap olunmuşdu. 1850-ci ildə həmin rəqəmlərdəki səhvi düzəldən yeni bir cədvəl istifadəyə verildi. Habakkukun cədvəlləri peyğəmbərliyin yerinə yetmələrini təmsil edir və həmin peyğəmbərliklər 1842-ci ilin mayından 1850-ci ilin yanvarınadək yerinə yetdi.

1843-cü il cədvəlində, yaxud başlanğıc cədvəlində bir səhv var idi, 1850-ci ilin son cədvəlində isə heç bir səhv yox idi. 1842-ci ilin mayından 1850-ci ilin yanvarınadək olan dövr təsbit olunmuş peyğəmbərlik dövrüdür və 1842-ci ilin mayı, habelə 1850-ci ilin yanvarı peyğəmbərlik nişanələrini təmsil edir və həmin nişanələr Alfa ilə Omeqanın imzasını daşıyır. Alfa, yaxud birinci hərf, və Omeqa, sonuncu və iyirmi ikinci hərf. 1842 alfadır, 1850 isə omeqadır və əgər bu iki ibrat hərfini götürüb ibrat əlifbasının on üçüncü hərfini onların arasına yerləşdirsək, ibrat əlifbasının birinci, on üçüncü və iyirmi ikinci hərfləri ilə yazılan ibrat "həqiqət" sözünü qurmuş olarıq.

1842 və 1850-ci illərin yol nişanələrinə tətbiq olunan peyğəmbərlik məntiqi bundan ibarətdir ki, onlar “yanlışlıq” vasitəsilə bir-birinə bağlanmışdır. Alfa bir yanlışlığa malik idi və omeqa məhz həmin eyni yanlışlığı düzəltdi; beləliklə, alfa və omeqa hərflərinin arasında dayanan şey “yanlışlıqdır” — bu isə üsyanın rəmzidir və on üç rəqəminin ifadə etdiyi də budur. 1842-dən 1850-yə qədər olan dövr, Alfa və Omeqanın möhürünü daşıyan və “həqiqət” olan müəyyən edilmiş bir peyğəmbərlik dövrüdür. Laodikeyalı Yeddinci Gün Adventisti həmin tarixi ciddi və ruhani şəkildə araşdırmayınca, Habakkukun lövhələrinin 1842-dən 1850-yə qədər olan peyğəmbərlik dövrünün heç bir şübhəyə yer qoymadan təsbit etdiyi aşkar HƏQİQƏTə qarşı, demək olar ki, kor qalır. İki şahidin birlikdə təsbit etdiyi həqiqət budur ki, 1850 cədvəlində heç bir yanlışlıq yoxdur. 1850 cədvəli, 1843 cədvəlində olduğu kimi, Musanın “yeddi vaxt”ını ehtiva edir və hər iki cədvəldə “yeddi vaxt” cədvəlin mərkəzində, yuxarıdan aşağıya doğru yerləşdirilmişdir; bu da “yeddi vaxt” dövrünün e.ə. 677-ci ildən 1844-cü ilədək uzandığını göstərir. 2520 sadəcə cədvəldə deyil, cədvəlin mərkəzindədir.

“Yeddi zaman”ı təsvir edən peyğəmbərlik xəttinin mərkəzində göstərilən xaçdır. Hər iki cədvəlin mərkəzi yuxarıdan aşağıya uzanan 2520 zaman xəttidir. Ortada xaç dayanır. Xaç, Məsihin Daniel 9:27-nin yerinə yetməsində çoxları ilə əhdi təsdiq etdiyi həftənin ortası idi. Həmin həftə yeddi ili təmsil edir ki, bu da peyğəmbərlik baxımından 2520 gündür. Cədvəllərdə olduğu kimi, 2520 günün tam mərkəzində Məsih xaç üzərində əhdi təsdiq edirdi. Məsihin vəftizindən xaça qədər peyğəmbərlik baxımından 1260 gün idi. Bu isə o deməkdir ki, vəftizdən xaça qədər xaça doğru aparan 1260 səhər təqdiməsi və 1260 axşam təqdiməsi olacaqdı; lakin xaçda həmin son qurbanlıq quzu kahinin əlindən qurtuldu və Allahın Quzusu axşam qurbanı oldu və beləliklə vəftizdən bəri olan 2520-ci Quzu təqdiməsini təmsil etdi.

Həftənin mərkəzi çarmıx idi və hər iki müqəddəs cədvəlin mərkəzi də çarmıxdır, lakin hər bir halda Quzu 2520 ilə simvolik olaraq təmsil edilən həqiqətin daxilində yerləşdirilmişdir. Çarmıx 2520 günün ortasında yerləşdirilmişdir və çarmıxda İsa 2520-ci və son təqdim idi. 1842-ci ilin mayı ilə 1850-ci ilin yanvarı arasındakı tarix xəta təmsil edir və Məsih — həqiqət — iki cinayətkarın arasında yerləşdirilmişdi; halbuki O, cinayətkar deyildi, belə rəftar olunurdu. Buna görə də bizim üç cinayətkarımız var: biri həlak olacaq, biri isə xilas ediləcək. Bu üç cinayətkar cinayətlə bir-birinə bağlanmış üç yol nişəsidir, baxmayaraq ki, ortadakı yol nişəsi alfa və omeqa cinayətkarının əksidir. Alfa və omeqa cinayətkarları ortadakı yol nişəsi — çarmıx — vasitəsilə bir-birinə bağlıdır.

1842-ci ildən 1850-ci ilə qədər Habaquququn cədvəllərində ilk və son əlamətdarı bir-birinə bağlayan orta hərf yanlışlıq idi. Çarmıxdakı orta əlamətdar üç cinayətkarı bir-birinə bağlayırdı, lakin bunlarda orta əlamətdar yanlışlıq deyil, Həqiqətdir; həm çarmıx, həm də Habaquququn cədvəlləri tərəfindən təsdiq olunan həqiqətin bir ünsürü də budur ki, 2520, Levililər iyirmi altıdakı “yeddi zaman” həqiqətdir və indicə irəli sürülmüş məntiqin kontekstində 2520-ni rədd etmək İsanı rədd etməkdir.

Möhtəşəm Sayıcı Palmoni “İki min üç yüz günədək; sonra müqəddəs məkan təmizlənəcək” dedikdə, O, “nə vaxta qədər” olan peyğəmbərlik sualına cavab verir. Cavab artıq 1844 deyil, çünki Filadelfiyalı Millerçi hərəkət 1856-cı ildə sona çatdı; belə ki, həmin vaxt Ceyms və Ellen Uayt

tərəfindən müəyyən edildi ki, hərəkət Filadelfiyadan Laodikeyaya keçmişdi. Bacı Uayt qum üzərində o xətti çəkəndə, bunun mənası o idi ki, həmin vəziyyət dəyişənədək Allahın Öz xalqı ilə münasibəti ayrılığı təmsil edən bir münasibət kimi başa düşülməli idi; çünki O, Laodikeyalıların ürəklərinin kənarında dayanıb içəri girmək üçün qapını döyür. Onun ilahiliyi onların bəşəriyyətinin daxilində deyil. Məsihin 22 oktyabr 1844-cü ildə başladığı məhz həmin iş Öz ilahiliyini bəşəriyyətlə birləşdirmək idi və Məsih məhz bunu etməyə hazır idi, lakin bu, baş verməli deyildi.

“Əgər Adventistlər 1844-cü ildəki böyük məyusluqdan sonra imanlarından möhkəm yapışıb qalsaydılar və Allahın açılan ilahi rəhbərliyi ilə birlik içində irəliləyərək üçüncü mələyin xəbərini qəbul edib onu Müqəddəs Ruhun qüdrəti ilə dünyaya bəyan etsəydilər, Allahın xilasını görərdilər; Rəbb onların səyləri ilə qüdrətlə iş görərdi, iş tamamlanmış olardı və Məsih artıq çoxdan Öz xalqını mükafatına qovuşdurmaq üçün gəlmiş olardı. Lakin məyusluqdan sonra gələn şübhə və qeyri-müəyyənlik dövründə advent imanlılarının çoxu imanlarından döndü.... Beləliklə iş əngəlləndi və dünya qaranlıqda qaldı. Əgər bütün Adventist camaatı Allahın əmrələri və İsanın imanı üzərində birləşmiş olsaydı, tariximiz nə qədər də başqa cür olardı!” Evangelism, 695.

Qədim İsrailin tarixini təkrar edərək, Rəbb müasir İsraili Qaranlıq Əsrlərin zülmətindən çıxardı və onlarla Qırmızı dənizdə əhd bağladı, çünki vəftiz əhd münasibətinin rəmzidir. Lakin İsrailin əhdi saxlayıb-saxlamayacağı sınaqdan keçirilməli idi. Qədim İsrailə bağlı Saylar kitabına görə onlar on sınaqdan uğursuz çıxdılar. Onuncu uğursuzluqda onlar qırx ildən artıq səhrada ölməyə məhkum edildilər; beləliklə, bu, müasir İsrailin 1856-cı ilin Laodikiya xəbərini rədd etməsinə bir nümunə verdi. Qədim İsrailin on ardıcıl sınaqda uğursuz olması kimi (on rəqəmi sınağın rəmzi olmaqla), üçüncü mələyin 1844-cü ildə gəlişindən 1856-cı ilə qədər Filadelfiyalı Millerçi hərəkətin üzərinə ardıcıl bir sınaq prosesi gətirildi.

Qırmızı dənizdən Kədəşdəki ilk üsyana qədər olan on sınaq, bu dövrü bir-birinə bağlayan on sayı olduğuna görə peyğəmbərlik dövrü kimi təqdim olunur. On, sınağın rəmzi olduğundan, on sınaq əhdi rədd edən və onuncu sınaqda, eləcə də sınaq prosesində uğursuz olan on qəbiləni müəyyənləşdirdi. Dövr Qırmızı dənizdən keçidlə başladı və On Əmr dənizdən sonrakı on sınağın birincisi kimi təqdim olunur; birinci sınaq isə On Əmrin rəmzi və möhürü olan Şənbə idi (mannla təmsil olunmuşdur). Qədim İsraildə on sınaq dövrü bu qədər aydın şəkildə xüsusi bir peyğəmbərlik dövrü kimi ortaya qoyulursa və Peyğəmbərlik Ruhu bizə Qırmızı dənizdən keçidin 22 oktyabr 1844-cü ilin timsalı olduğunu bildirirsə, onda bilməliyik ki, həmin nöqtədə mərhələli bir sınaq prosesi başladı. Adventizm bunu bilmir; buna görə də onlar 1863-cü ildə Bazar qanununadək Laodikeya səhrasında ölməyə təyin olunduqlarını görə bilmirlər; halbuki həmin qanun, 1863-ə aparan sınaq prosesinin lap əvvəlində onlara barəsində xəbərdarlıq elan etmək tapşırılmış məhz o qanun idi.

1856-cı ildə Laodikiya vəziyyəti barədə hökm Millerçi Adventizmə gəldiyi zaman, “yeddi zaman” üzərinə “yeni şərab” nəşr olundu. Yeni işıq heç vaxt qəbul edilmədi və yeddi il sonra, yaxud 2520 peyğəmbərlik günü sonra, Laodikiyalı Millerçi hərəkət sona çatdı və Laodikiyalı Yeddinci Gün Adventist Kilsəsinə çevrildi. Musa Vəd Olunmuş Torpağa girməyə hazır idi, lakin onuncu sınaq yetişmişdi və əlbəttə, bu, təməl xarakterli bir sınaq idi; çünki Musaya lap başlanğıcdan tapşırılmış

iş Allahın xalqını Vəd Olunmuş Torpağa aparmaq idi. Bu, Musa Misirə gəlməzdən əvvəl onun qarşısında duran iş idi. Onuncu sınaq yetişmişdi və üsyançılar Vəd Olunmuş Torpağa daxil olmaq məsələsində tərəddüd edirdilər.

Və mən sizə dedim: “Allahımız Rəbbin bizə verdiyi Amorilərin dağına gəlib çatmışınız. Bax, Allahın Rəbbi torpağı sənin önünə qoymuşdur; atalarının Allahı Rəbbin sənə dediği kimi, qalx və oranı mülk edin; qorxma və ruhdan düşmə.” Siz hər biriniz yanıma gəlib dediniz: “Qoy qarşımızca adamlar göndərək; onlar bizim üçün ölkəni araşdırsınlar və hansı yolla çıxmalı olduğumuzu, hansı şəhərlərə gələcəyimizi bizə xəbər versinlər.” Bu söz mənə münasib göründü; mən də aranızdan on iki nəfər, hər qəbilədən bir nəfər götürdüm. Qanunun Təkrarı 1:20–23.

O andan on iki casusun geri qayıtdığı vaxta qədər olan dövr, son təməl sınağın 1856-cı ildə gəlib çatdığı tarixi təmsil edir; həmin vaxtdan etibarən yeddi il ərzində Laodikeyalı Millerçilər ölkəni araşdırdılar, nəhayət bir hərəkət kimi fəaliyyətlərinə son qoyub bir kilsəyə çevrilməyi seçənədək.

Miller tərəfindən kəşf edilən ilk həqiqət “yeddi vaxt” idi və bu, Yeremyanın qədim yollarını təşkil edən təməl həqiqətlərin təməli oldu. Adventizmə gətirilən son yeni peyğəmbərlik nuru isə 1856-cı ildə olmuşdu və bu, “yeddi vaxt” barədə bir sıra məqalələr idi. Bu tarixi faktların dərinədən araşdırılması ilə bağlı çoxlu nur vardır, lakin əgər Daniel səkkizin on dördüncü ayəsinin cavabının nə üçün “11 sentyabrdan Bazar qanununa qədər, onda məbəd təmizlənəcək” olduğunu müəyyən edə bilmək istəyiriksə, irəliyə doğru hərəkət etməyə davam etməliyik.

Məsihin 1844-cü ildə başladığı iş 1863-cü ildə kənara çəkildi; buna görə də həmin vaxt başlanan müqəddəs məkanın “təmizlənməsi” Allahın xalqı Laodikiya çölünü keçməyə başladığı müddətdə dayandırıldı. Bu səbəbdən, 1844-dən 1863-ə qədər olan dövrdə Məsih tərəfindən yerinə yetirilməli olan iş, ayıran və möhürləyən mələk olan üçüncü mələk “təmizləmə” ilə təmsil olunan işi nəhayət tamamladığı zaman zəruri olaraq təkrar edilməli idi. 1844-dən 1863-ə qədər olan peyğəmbərlik nişanələri Məsihin müqəddəs məkanın təmizlənməsi işini yerinə yetirəcək olduğu nişanələrdir və həmin nişanələr bu işin yerinə yetiriləcəyi tarixi təmsil edir. Əgər göstərilə bilsə ki, 1844-dən 1863-ə qədər olan dövr 9/11-dən Bazar qanununa qədər olan dövrü təmsil edir, “nə vaxta qədər” sualı “nə vaxta qədər” ilə təmsil olunan digər xətlərlə uyğunluq təşkil edir.

1844 üçüncü mələyin gəlişi idi və 1863 sınaq dövrünün sonunu göstərir. 1846-cı ildə Vaytlar evləndilər və Ellenin soyadı Harmendən Vayta dəyişdi; həmin ildə bu evli cütlük yeddinci gün Şənbəsinə riayət etməyə başladı. Şənbə, evlilik və ad dəyişikliyi peyğəmbərlik baxımından hamısı əhd münasibətinin rəmzləridir. Rəbb müasir İsraili 1844-cü ilin Qırmızı dənizindən keçirdi və 1846-cı ildə onlara qanunu vermək və onlarla əhdə daxil olmaq üçün onları Sinaya gətirdi. Həmin qanun, Habakkukun iki lövhəsində olduğu kimi, iki lövhə üzərinə yazılmışdır; birinci lövhədə 4 qanun, ikinci lövhədə isə 6 qanun vardır. İki lövhə həm qədim, həm də müasir İsrailin əhd münasibətini təmsil edir və birlikdə əhdin iki lövhəsi olan, On Əmr adlanan və qədim İsrail üçün simvolik olaraq 46 ilə işarələnən bu lövhələr, son yağışın tarixini təmsil edən Habakkukun iki lövhəsinin tipi idi. Əllinci gün bayramının iki yellətmə çörəyi təqdimatı ilə birlikdə onlar yüz qırx dörd min olan bayrağı təmsil edirlər.

Bacı Uaytın soyadı Harmendən Uayta dəyişdiriləndə. Harmen “sülh əsgəri” deməkdir, lakin onun yerinə Məsihin salehliyi olan Uayt gəldi. Gould adı “qızıl” deməkdir, Ellen isə parlaq və nur saçan bir işıq deməkdir. Onun adı Laodikiya xəbərini təmsil edir.

Sənə məsləhət görürəm ki, varlı olasan deyə, odda sınanmış qızılı Məndən alasan; və ağ paltar alasan ki, geyinəsən və çılpaqlığının ayıbı görünməsin; və gözlərinə göz məlhəmi sür ki, görə biləsən. Vəhy 3:18.

“Göz məlhəmi” Allahın Kəlamının nurudur və Ellen parlaq və işıq saçan bir nurdur. 1856-cı ildə Millerçilər üçün təhlükəsizlik onun yazıları vasitəsilə təqdim edildiyi və onun adında təmsil olunduğu kimi Laodikeyaya olan xəbəri qəbul etməkdə idi. Bacı Uayt açıq şəkildə bildirir ki, Cons və Vaqqonerin 1888-ci il xəbəri Laodikeyaya olan xəbər idi və onların xəbəri həmçinin üçüncü mələyin xəbəri idi.

“Rəbb Öz böyük mərhəmətində Ağsaqqallar Vaqqoner və Cons vasitəsilə Öz xalqına son dərəcə qiymətli bir xəbər göndərdi. ... Bu, Allahın dünyaya verilməsini əmr etdiyi xəbərdir. Bu, uca səsle elan edilməli və Onun Ruhunun bol ölçüdə tökülməsi ilə müşayiət olunmalı olan üçüncü mələyin xəbəridir.” Testimonies to Ministers, 91.

Üçüncü mələk 1844-cü ildə gəldi və o, öz işini 1888-ci ildə ikinci dəfə yerinə yetirməyə cəhd etdi. 1888-ci ilin xəbəri Laodikeya xəbəri idi; bu, üçüncü mələyin xəbəri idi; Vəhy on səkkizdəki mələyin enişini göstərirdi; bu, axırncı yağışın tökülməsi zamanı elan olunan imanla bəraət qazanma xəbəri idi. Üçüncü mələk 1844-cü ildə gəldi, sonra isə yenidən 1888-ci ildə gəldi, lakin hər iki halda rədd edildi; bununla belə, hər iki hal axırncı yağış vaxtında üçüncü mələyin gəlişini tipoloji olaraq göstərir. 1844, 11 sentyabrın rəmzidir və əgər 1863 Bazar qanununu tipoloji olaraq göstərsə, onda “nə vaxta qədər” rəmzi ilə təqdim olunan “11 sentyabrdan Bazar qanununa qədər” peyğəmbərlik dövrü on üçüncü ayədəki “nə vaxta qədər” sualına indiki həqiqət üzrə cavabı ifadə edərdi.

1842-ci ildən 1850-ci ilədək uzanan Millerçi tarix, 1844-cü ildən 1863-cü ilədək üçüncü mələyin sınaqdan keçirilməsi ilə bağlı peyğəmbərlik dövrü ilə üst-üstə düşən bir peyğəmbərlik dövrüdür. 1842-ci ildən 1863-cü ilədək olan müddət, Məsihin Öz məbədinə — əvvəlcə Öz kilsəsini, sonra isə on birinci saatın işçilərini — təmizlədiyi Bazar qanununa qədər 11 sentyabr tarixindən başlayan tarixi təsvir edən peyğəmbərlik nişanələrinə malikdir. Bazar qanunu zamanı Məsihin dünyaya bayraq qaldırılmış bir təqdim olaraq göstərmək üçün təmizlənmiş bir xalq olacaq və kilsə qalib kilsəyə çevriləcəkdir. O zaman Onun müqəddəs məbədi təmizlənmiş olacaqdır.

Biz “nə vaxta qədər” rəmzini yerinə qoyduq, baxmayaraq ki, əlbəttə, bundan daha artığı vardır. İndi bunu və əvvəlki beş məqaləni yenidən Yoel kitabının prizmasına qaytarmağa başlayacağıq, lakin bu yan mövzuya çıxışlar yerinə qoyulmalı mühüm məqamlar kimi görünürdü. Nəzərdən keçirdiyimiz hər bir “nə vaxta qədər”in şahidliyi on dördüncü ayədə Palmoninin cavab verdiyi “nə vaxta qədər” sualı ilə uzlaşır, çünki məbəd 9/11-dən Bazar qanununadək təmizlənməlidir. Həmin tarix son yağışın tarixidir və son yağışın tarixi Yoel kitabında bəyan edilmişdir.